

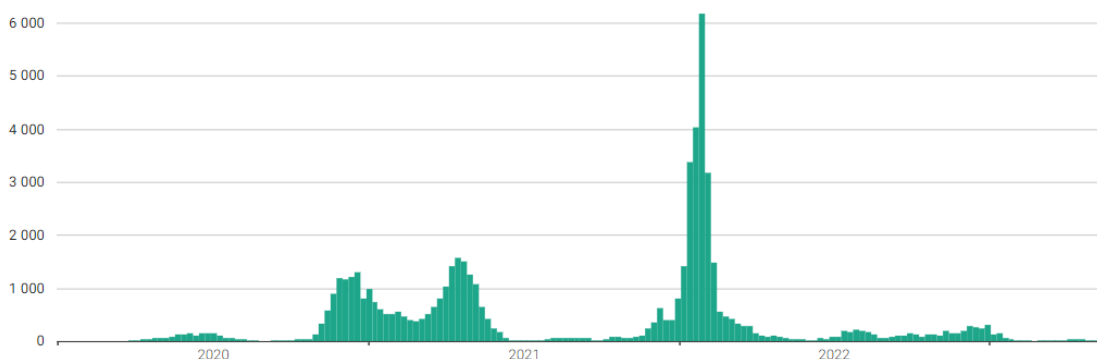
I detta sista nummer av SmittnYtt före sommaren kan du läsa om aktuellt läge för covid-19, en summering av den gångna RS- och influensasäsongen, de fästingburna sjukdomarna TBE och borrelios, mätningar av vårdrelaterade infektioner och antibiotikaanvändning på SÄBO (HALT) samt årsstatistik för regionens nättester avseende klamydia och gonorré.

Covid-19 inte längre ett akut hot

Den 5 maj deklarerade WHO att covid-19 inte längre innebär ett internationellt akut hot mot människors hälsa (PHEIC). Arbetet med att hantera sjukdomen och dess konsekvenser fortgår dock. Vaccination och andra smittförebyggande åtgärder mot covid-19 behöver fortsätta och kontinuerligt anpassas till nuläget. Beredskap inför framtida epidemier och pandemier måste upprätthållas.

Hittills under pandemin har drygt 59 000 fall av covid-19 anmälts i Region Västernorrland och fram till den 8 maj har 582 länsbor avlidit i covid-19 enligt Socialstyrelsens statistik som baseras på dödsorsaksintyg. De senaste veckorna har 20–30 fall av covid-19 diagnostiserats per vecka och ett tiotal patienter med covid-19 vårdats på regionens sjukhus.

Diagram1. Antal anmälda fall av covid-19 i Region Västernorrland vecka 1, 2020 – vecka 20, 2023

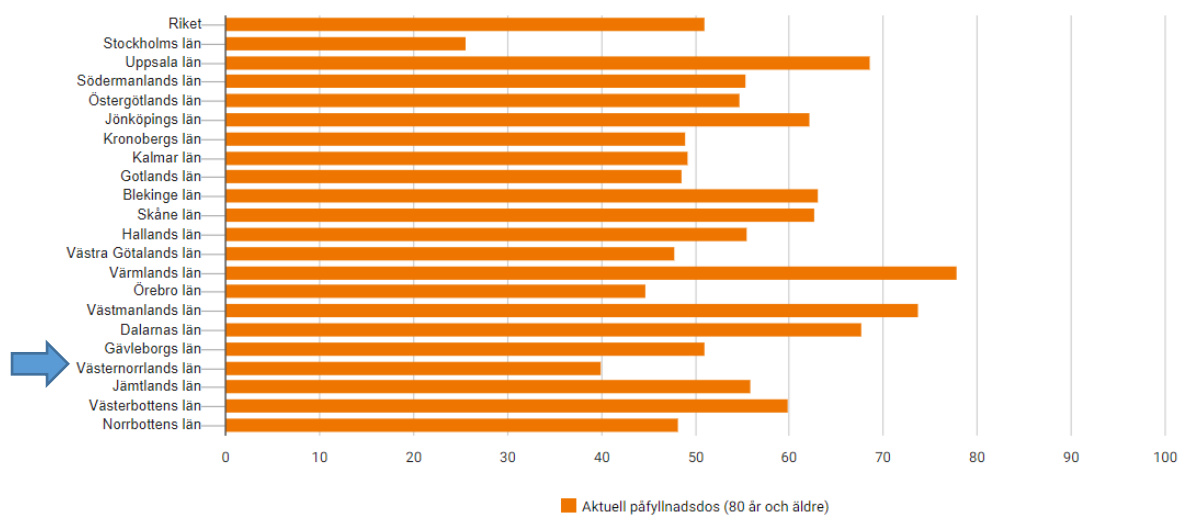
Bildkälla: Folkhälsostudio, [Bekräftade fall av covid-19 \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Vaccination mot covid-19

Tyvärr är Västernorrland den region som nått näst lägst i vaccinationstäckning för vårdosen av covid-19 vaccin till personer 80 år och äldre. Knappt 40% av åldersgruppen hörsammade vaccinationsrekommendationen, jämfört med riksnittet på 51%. Eftersom vaccin minskar allvarlig sjukdom och död är detta beklagligt och behöver analyseras djupare, så att en ökad täckning kan nå till hösten, då vaccinationsarbetet mot covid-19 åter kommer att intensifieras. De gällande vaccinationsrekommendationerna för covid-19 finns på Folkhälsomyndighetens webbplats: [Nya rekommendationer för vaccination mot covid-19 — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#). Något förenklat rekommenderas personer i åldern 50 år och äldre samt personer i riskgrupp från 18 år en höstdos. Vaccination mot covid-19 och den årliga vaccinationskampanjen mot säsongsinfluensa kommer så långt som möjligt att samordnas.

Diagram 2. Covid-19 vaccinationstäckning, aktuell påfyllnadsdos från 2023-03-01 i befolkningen 80 år och äldre. Riket och län. Andel (procent).

Covid-19-vaccinationstäckning, aktuell påfyllnadsdos (från 1/3 2023) i befolkningen 80 år och äldre. Riket och län. Andel (procent)

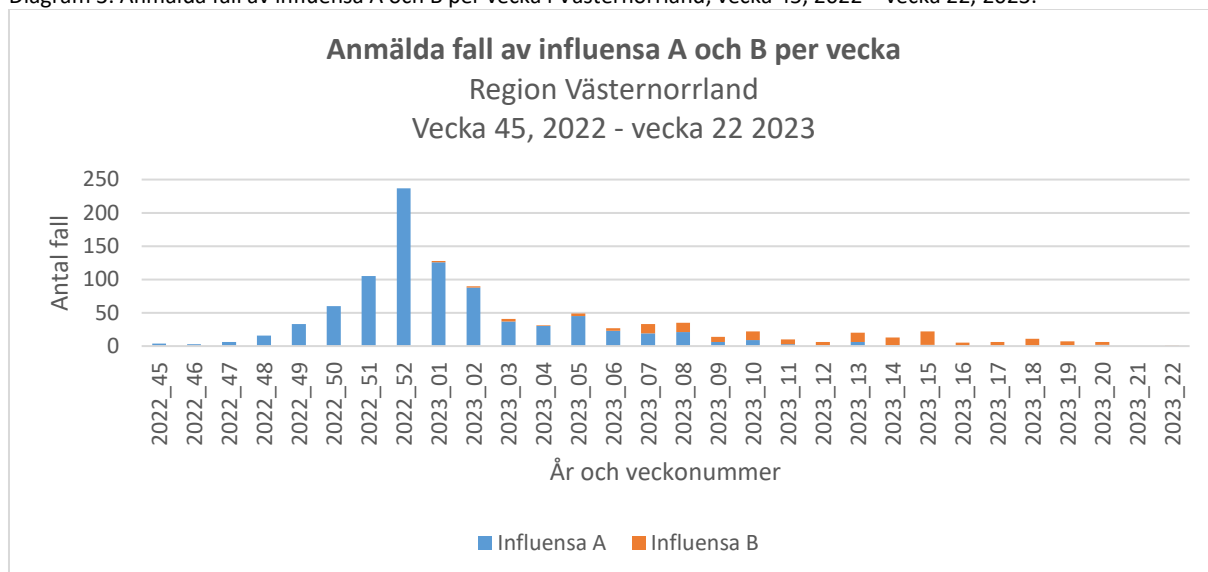

Bildkälla: [Vaccination mot covid-19 \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Influensa- och RS-säsongen är över

Antalet rapporterade fall av influensa har sjunkit stabilt sedan vecka 18 och säsongen är nu över. Det har varit en intensiv säsong som denna gång sammanföll tidsmässigt med en stor smittspridning av både RS-virus och covid-19. Topparna för dessa luftvägsvirus inföll alla vid årsskiftet.

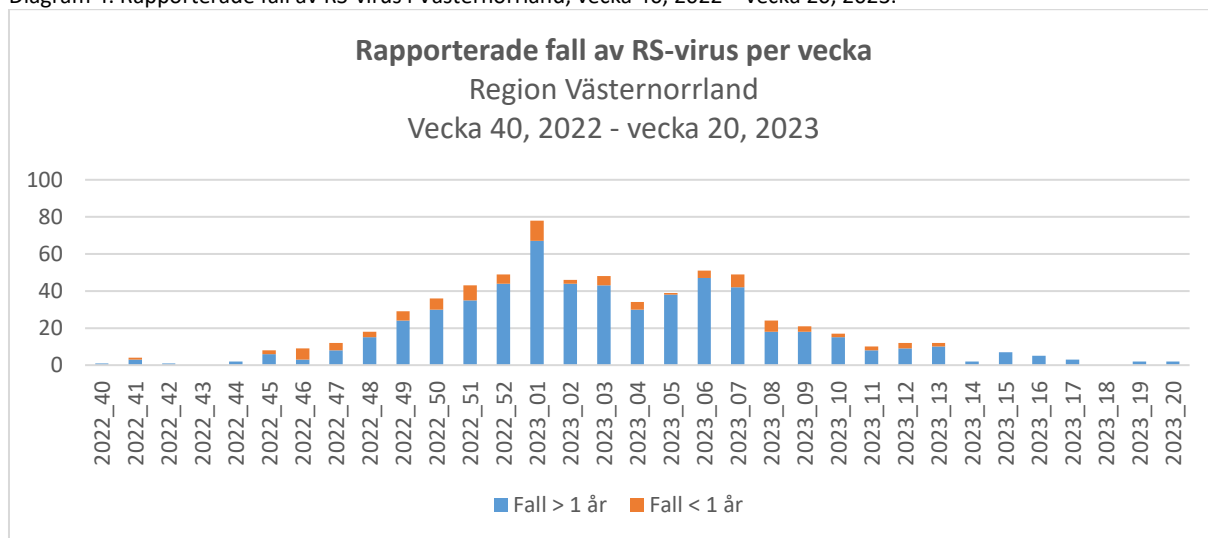
Diagram 3. Anmälda fall av influensa A och B per vecka i Västernorrland; vecka 45, 2022 – vecka 22, 2023.

Datakälla: Sminet.

Smittskydd Västernorrland för statistik över diagnostiserade fall av RS-virus som inkommer via frivillig laboratorieanmälan. RS-virus kan vara en allvarlig sjukdom hos spädbarn, äldre personer och immunsupprimerade. Provtagning för RS-virus har ökat dramatiskt de senaste åren då nya analysmetoder innebär samtidig analys för RS-virus, influensa A och B samt covid-19. Av de anmälda fallen i Västernorrland var 13 procent (90 av 675) hos barn under 1 år och 26 procent (177 av 675) hos personer i åldersgruppen 65 plus. Sedan vecka 20 har inga fall av RS-virus upptäckts i Västernorrland och säsongen är över.

Diagram 4. Rapporterade fall av RS-virus i Västernorrland; vecka 40, 2022 – vecka 20, 2023.

Datakälla: Sminet.

Låg vaccinationstäckning mot influensa

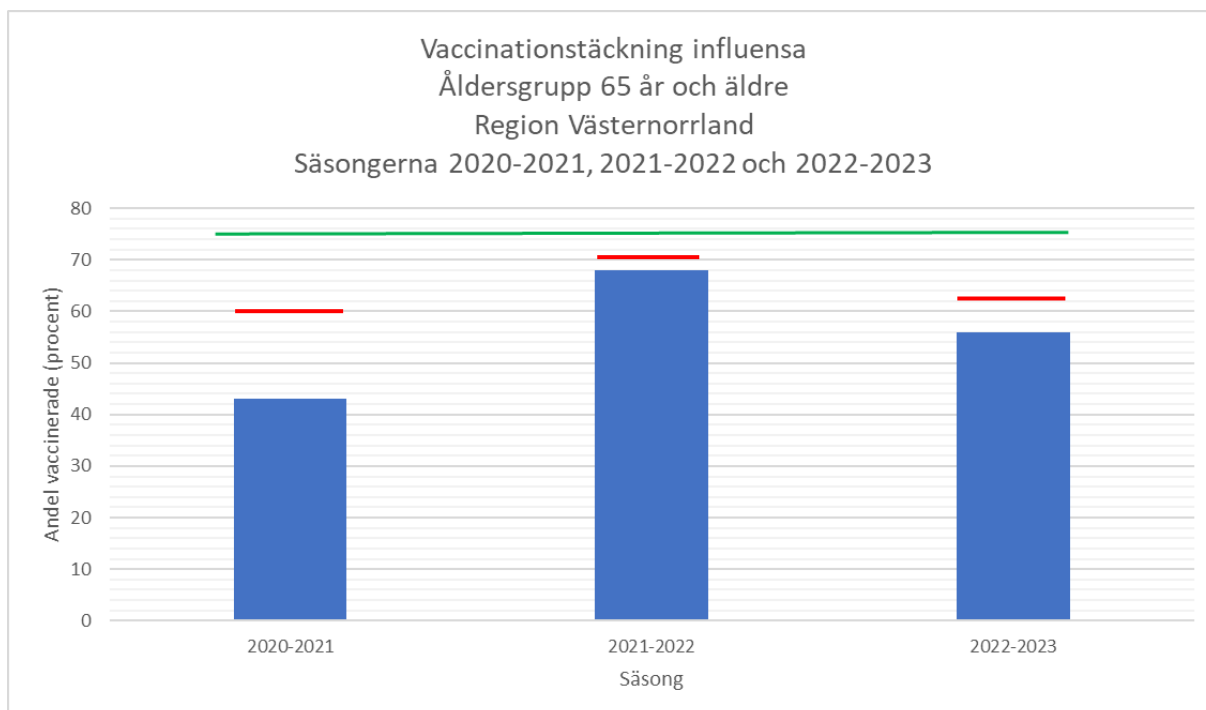
Vaccination mot säsongsinfluensa är den mest effektiva åtgärden för att förebygga influensa och dess komplikationer. Världshälsoorganisationen WHO har som mål att 75 procent av befolkningen över 65 år ska vaccineras årligen mot influensa.

Under pandemiåren 2020–2022 har vaccinationstäckningen mot influensa stigit i Sverige och nådde under säsongen 2021–2022 en rekordnivå på 70 procent. Den senaste säsongen, 2022–2023 sjönk täckningen på riksnivå till 63 procent, vilket ändå är högre än pre-pandemiska siffror. Västernorrland, som under många år haft bland de absolut lägsta resultaten i Sverige, nådde 2021–2022 upp till 68 procent, men har säsongen 2022–23 åter intagit bottenplatsen i Sverige med endast 56 procent vaccinationstäckning i gruppen 65 plus.

Inte minst med tanke på det ansträngda läget i vården med överbeläggningar och brist på enkelrum för att vårda patienter med smittsamma sjukdomar, är det beklagligt att inte fler invånare nås av regionens vaccinationsinsatser. Inför höstens vaccinationskampanj som startar den 7 november är det viktigt att målgrupperna nås av vaccinationsrekommendationerna, att bokning av vaccination är enkel och att vaccination finns tillgänglig på platser dit personer som tillhör riskgrupper lätt kan ta sig.

Under influensasäsongen publicerar Folkhälsomyndigheten veckorapporter på sin webbplats. I den senaste rapporten som är den sista för denna säsong kan du läsa mer om vaccinationstäckningen i Sverige: [Influensa veckorapporter — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/aktuellt/veckorapporter/veckorapport-2022-2023)

Diagram 5. Vaccinationstäckning influensa i Västernorrland. Säsongerna 2020–2021, 2021–2022 samt 2022–2023. Den gröna linjen markerar WHO:s mål om 75 procent vaccinationstäckning. De röda linjerna markerar det nationella genomsnittet för vaccinationstäckning per säsong som var 60, 70 respektive 63 procent under säsongerna 2020–2021, 2021–2022 och 2022–2023.

Datakällor: Folkhälsomyndigheten samt Cognos/Mitt Vaccin, RVN

Fästingburen hjärninflammation (TBE) och borrelios

Med varmare väder kommer tyvärr också fästingarna som kan bära på bakterier och virus som kan överföras till människor. Den vanligaste fästingburna sjukdomen är borrelios som orsakas av en bakterie. Ännu finns inget tillgängligt vaccin mot borrelia, men fas III-studier pågår med en vaccinkandidat. Borrelia förekommer i Västernorrlands län, men någon tillförlitlig statistik finns inte eftersom sjukdomen inte är anmälningspliktig.

Fästingburen hjärninflammation (TBE) är en virussjukdom som i många fall är symtomfri eller endast ger milda symtom, men som i vissa fall kan orsaka en allvarlig hjärninflammation med feber, huvudvärk och förvirring och andra neurologiska symtom. Mot TBE finns ett effektivt vaccin.

I fjol diagnosticerades två fall av TBE i Västernorrland där smittan bedöms vara överförd inom länet. Det ena fallet var i Timrå kommun och det andra i Sundsvalls kommun. Före 2022 är endast ett fall med TBE-smitta inom länet känt och det inträffade 2009 i Örnsköldsviks kommun. Antalet fall med smitta i Västernorrland är alltså fortfarande mycket lågt och ingen kommun i Västernorrland klassas idag som område med förhöjd risk för TBE. Folkhälsomyndigheten har nyligen definierat områden med förhöjd risk för TBE i Sverige och kommer inom kort att publicera mer information om detta på sin webbplats.

Smittskyddsläkaren rekommenderar vaccination mot TBE till personer som vistas i områden med förhöjd risk för TBE, i synnerhet till dem som rör sig mycket i skog och mark och ofta blir fästingbitna. Även utanför områden med förhöjd risk, kan enskilda individer som ofta blir fästingbitna, överväga vaccination. I Västernorrland erbjuds vaccination företrädesvis av privata aktörer. I media har det nyligen rapporterats om vaccinbrist i Sverige. Tillgång till vaccin i Västernorrland får kontrolleras hos varje enskild aktör.

Läs mer om TBE, riskområden och vaccination på Folkhälsomyndighetens webbplats: [Vanliga frågor om TBE \(Tick Borne Encephalitis\) — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#) och på Smittskydd Västernorrlands sidor på vårdgivarwebben: [Vårdgivarwebb Västernorrland - Fästingburna sjukdomar \(rvn.se\)](#)

Infektioner och antibiotika på särskilt boende - Svenska HALT 2022

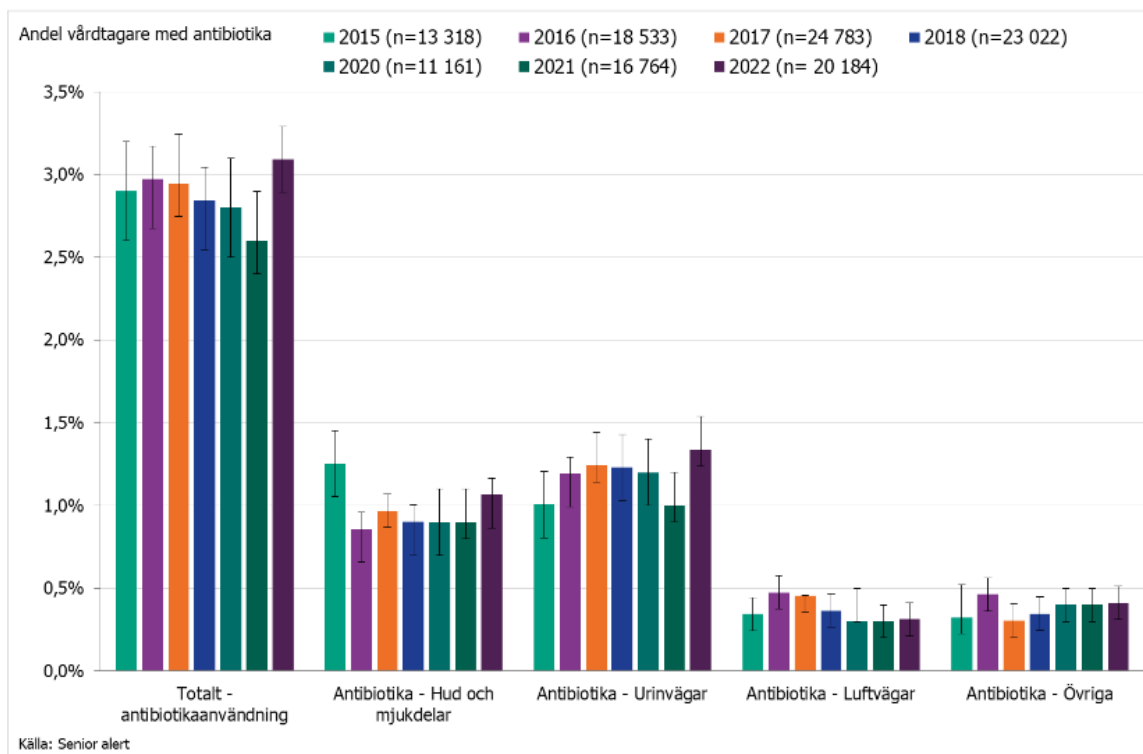
Folkhälsomyndigheten har nu publicerat den [nationella rapporten Svenska HALT från 2022](#). HALT är en årlig punktprevalensmätning av vårdrelaterade infektioner, antibiotikaanvändning och riskfaktorer hos personer som bor på särskilt boende (SÄBO). Mätningen är även en del av den europeiska smittskyddsmyndighetens (ECDC) HALT-mätningar och metoden baseras på ECDC:s protokoll.

Syftet är att stödja ett systematiskt förbättringsarbete för att förebygga vårdrelaterade infektioner och bidra till en mer ansvarsfull antibiotikaanvändning. Alla särskilda boenden för äldre samt LSS-enheter erbjuds att delta. Vid årets mätning deltog 149 kommuner och 1764 enheter, vilket motsvarade nästan en femtedel av vårdtagarna på SÄBO i Sverige.

Andelen vårdtagare med VRI ligger i stort sett kvar på samma nivå som vid förra mätningen, d.v.s. 1,1 procent. Det innebär att den positiva trenden, med en minskad andel VRI, som setts sedan mätningen startade 2014, kvarstår. Hud- och mjukdelsinfektioner och urinvägsinfektioner är de vanligaste typerna av VRI.

Andelen vårdtagare med antibiotikabehandling var 3,1 procent och har ökat jämfört med förra årets mätning, vilket överensstämmer med den utveckling som även setts i samhället i stort under senaste året. Flest vårdtagare behandlades för urinvägsinfektion, se figur 1. Följsamheten till behandlingsrekommendationer avseende antibiotikaval för både för UVI och hud- och mjukdelsinfektioner är fortsatt god.

Diagram 6. Andel vårdtagare med antibiotikabehandling på vård- och omsorgsboende för äldre på dagen för HALT-mätning 2015–2022. Totalt samt per infektion som antibiotikan var ordinerad för. n anger antalet vårdtagare. Vertikala streck på staplarna visar 95-procentigt konfidensintervall.

Bildkälla: [Infektioner och antibiotika på särskilt boende – En sammanställning av resultat från Svenska HALT 2022 – Folkhälsomyndigheten \(folkhsomyndigheten.se\)](#)

Mätningen indikerar att det finns förbättringspotential när det gäller behandling av urinvägsinfektion, då en tredjedel som behandlades för detta inte hade symtom som uppfyllde diagnoskriterierna. Vidare visar mätningen att nära 11 procent av vårdtagarna hade svårläkta sår, akuta sår eller operationssår och att närmare 10 procent hade urinkateter. Sår och urinkateter är de vanligast förekommande riskfaktorerna för VRI.

Jämfört med det europeiska genomsnittet i HALT-mätningarna låg Sverige lägre både avseende VRI och antibiotikabehandling. I Västernorrland deltog minst ett SÄBO från Ånge, Timrå, Härnösand, Sundsvall och Sollefteå kommun i mätningen 2022. Strama Västernorrland har förhoppningen att alla länets kommuner och fler enheter ska få upp ögonen för mätningen, eftersom data från Svenska HALT är utmärkta att använda som underlag för att identifiera potentiella förbättringsområden i den egna verksamheten. Mer information och inbjudan att delta i höstens mätning, som genomförs under en valfri dag vecka 46 till 47, finns på Folkhälsomyndighetens webbplats: [Svenska HALT – Folkhälsomyndigheten \(folkhsomyndigheten.se\)](#). Webinarier som ger en introduktion till HALT kommer också att hållas den 18 och 21 september, se [Utbildning - Senior alert](#) under fliken "Nyfiken på HALT".

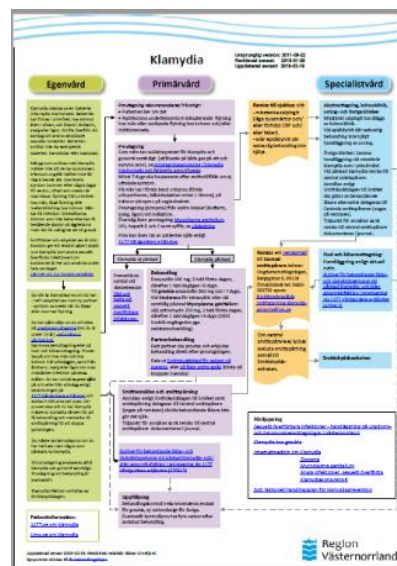
Behandlingslinjer för klamydia och gonorré

Region Västernorrland har [behandlingslinjer för klamydia och gonorré](#) där kan du få mer information om dessa diagnoser och ansvarsfördelning mellan primärvård och specialistvård.

Smittspårningsremiss för klamydia och gonorré

När du som behandlande läkare ska remittera en patient för smittspårning av diagnosen klamydia eller gonorré till regionens smittspårare används en remissmall i pdf format som finns länkad i berörda behandlingslinjer (bhl).

[Remissmallen finns även på Smittskydds webbsida](#) via vårdgivarwebben, följ länken. Detta om remissmallen inte skulle gå att öppna via bhl.

Epidemiologisk överblick för e-tjänst klamydia- och gonorré

Region Västernorrland (RVN) erbjuder sina invånare över 15 år att beställa och utföra klamydia- och gonorrétest via 1177 e-tjänster. Sedan 1 maj 2011 har Västernorrlands medborgare kunnat beställa klamydiatest och från 20 april 2015 ingår även analys av gonorré.

Sammanställning för året 2022 visar att 5798 tester har analyserats, fördelat på 3900 kvinnor och 1898 män. Antalet per år presenteras i diagram 7. Andelen provtagna per kön och år via e-tjänsten uppgick till 67 procent kvinnor och 33 procent män. Andelen provtagna per kön presenteras i diagram 8.

Antalet påvisade klamydiainfektioner var 391, fördelat på 211 kvinnor och 180 män. Påvisade klamydiainfektioner per åldersgrupp och kön presenteras i diagram 9. Påvisade gonorréinfektioner var två till antalet. E-tjänsten erbjuder även medborgare att ställa frågor som rör klamydia och gonorré. Dessa ärenden uppgick till 67 (80 ärenden 2021) och besvaras företrädesvis av regionens centrala smittspårare.

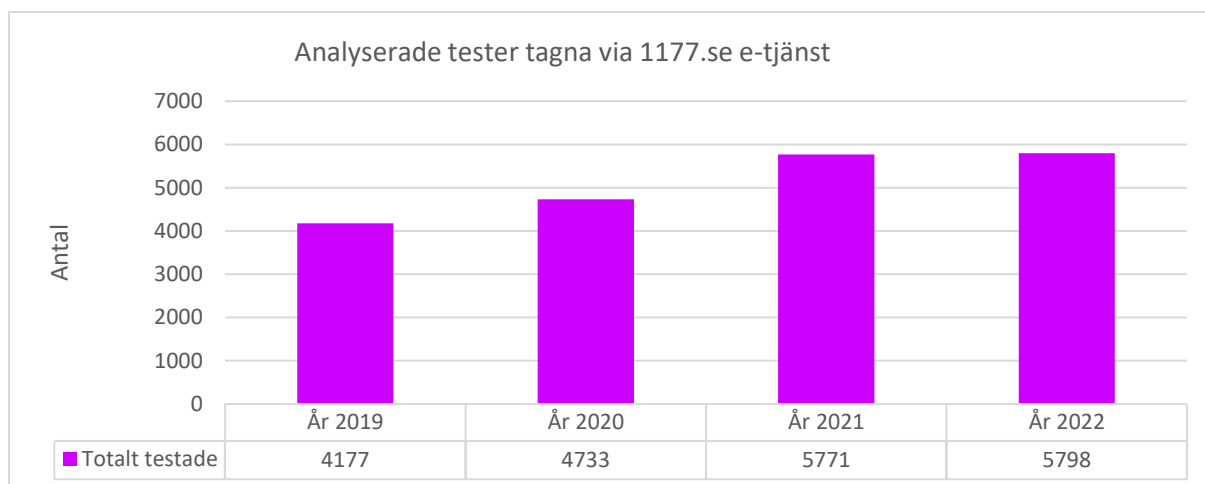

Diagram 7

Källa: Laboratoriemedicin Sundsvall

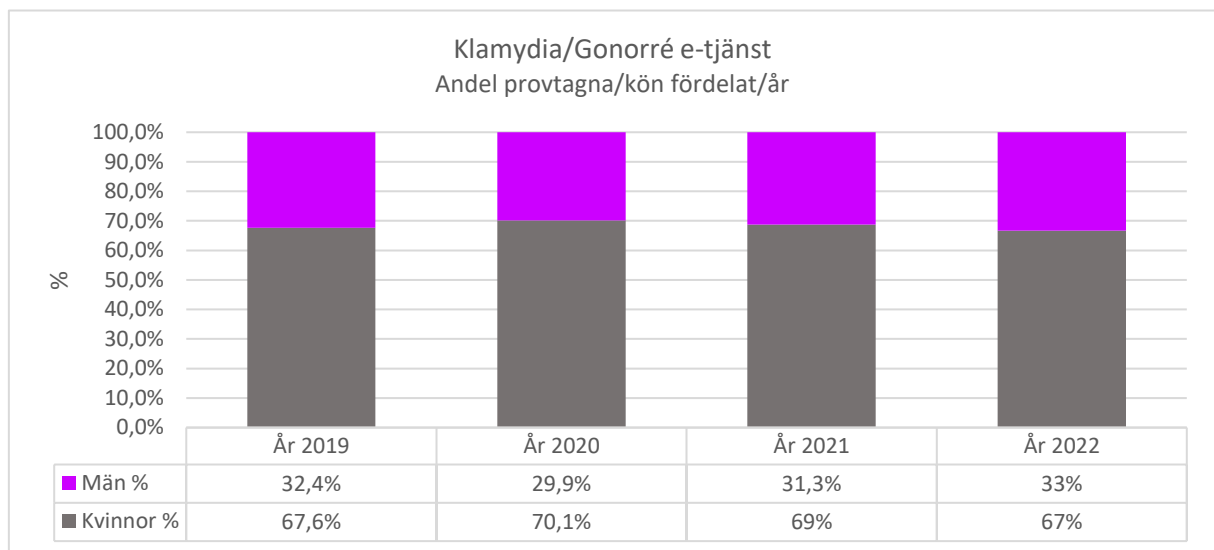

Diagram 8

Källa: Laboratoriemedicin Sundsvall

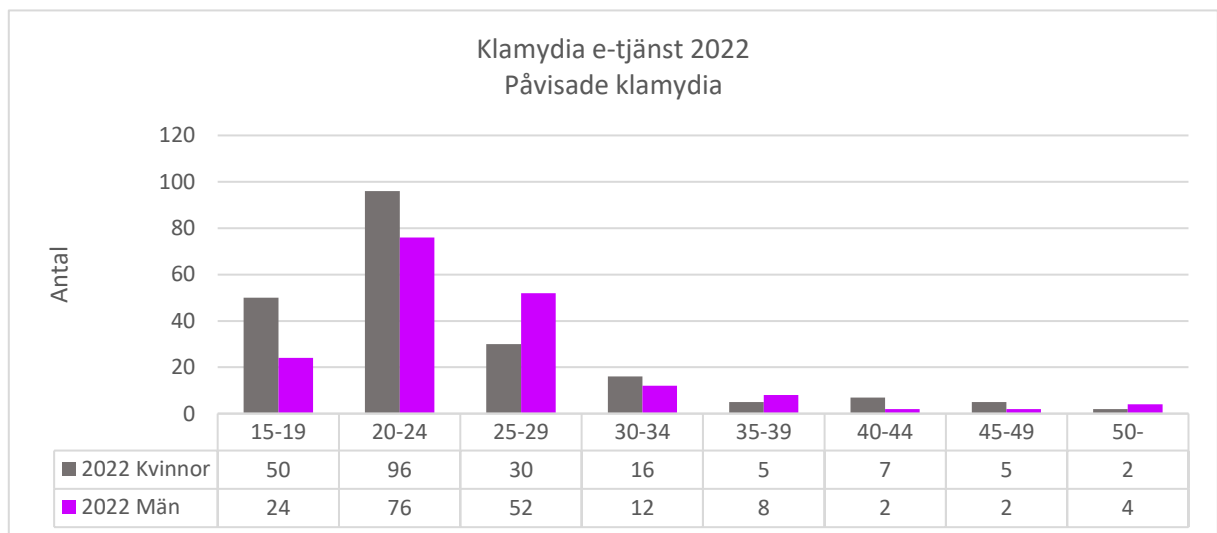
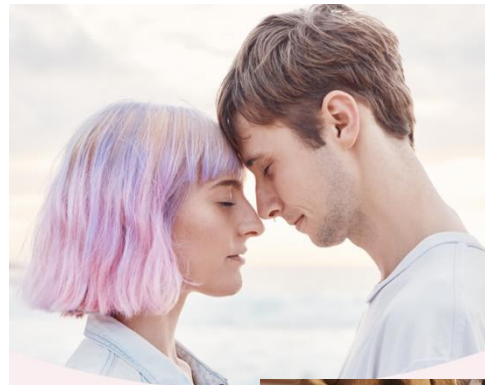

Diagram 9

Källa: Laboratoriemedicin Sundsvall

Gratis klamydia- och gonorrétest via 1177.se

Visst vet du att på 1177.se kan invånare över 15 år och folkbokförda i Västernorrland beställa hem ett gratis klamydia- och gonorrétest. Den som ska beställa ett test behöver ha e-legitimation. Den som inte har det eller inte vill göra testet hemma kan i stället boka en tid för provtagning. Mer information om tjänsten hittar du här [Klamydia och gonorréprovtagning i Västernorrland – 1177.se](https://www.1177.se/klamydia-och-gonorréprovtagning-i-vesternorrland)

Klamydia gonorrétest

Snabbt, enkelt & gratis

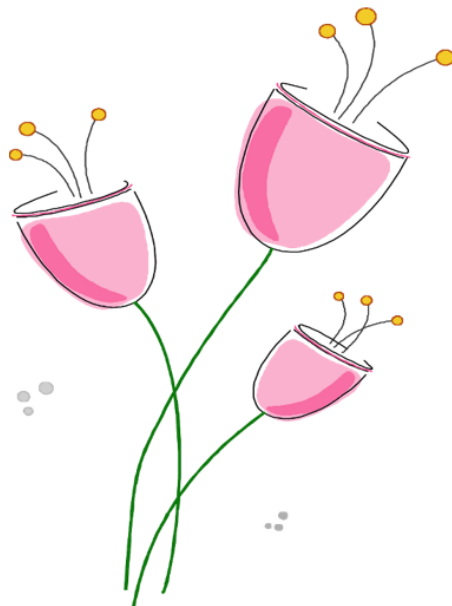
[1177.se/klamydiatest](https://www.1177.se/klamydiatest)

Klamydia- och gonorrétest

Snabbt, enkelt & gratis via webben

[1177.se/klamydiatest](https://www.1177.se/klamydiatest)

Smittskydd Västernorrland
önskar er
en skön sommar

Vi som arbetar på Smittskydd Västernorrland:

Maria Tempé, smittskyddsläkare

060-13 52 42

maria.tempe@rvn.se

Ulrika Bengtsson, smittskyddssjuksköterska

060-13 52 46

ulrika.bengtsson@rvn.se

Anna Westin, smittskyddssjuksköterska

060-13 52 43

anna.westin@rvn.se

Anna Söderlind, apotekare/Strama

070-191 87 87

anna.soderlind@rvn.se

Jessica Nyman, administratör

060-13 52 41

jessica.nyman@rvn.se